

Гордана АЈНШПИЛЕР ПОПОВИЋ
судија Привредног апелационог суда

„НЕСТАНАК“ ПОВЕРИОЦА У ТОКУ СТЕЧАЈНОГ ПОСТУПКА

Резиме

Дужина трајања стечајног поступка и његова сложеност, као и непредвидљивост дешавања у току трајања стечаја, често доводе до „нестанка“ неког од поверилаца чије се оштраживање у наведеном поступку требало измирити. Од фазе поступка и начина односно разлога „нестанка“ повериоца зависи да ли ће се оштраживање уопште измирити и ком лицу.

Кључне речи: *стечај, поверилац, пријава оштраживања.*

I Циљ стечајног поступка

Циљ стечаја је најповољније колективно намерење стечајних повериоца остваривањем највеће могуће вредности стечајног дужника, односно његове имовине. Овај циљ је дефинисан чланом 2 Закона о стечају. Иако Закон о стечају познаје излучне повериоце, различне повериоце и стечајне повериоце, имајући у виду наведени циљ стечајног поступка, истим се посебно штите само стечајни повериоци, док се за преостале две категорије поверилаца обезбеђује положај у којем стечај не умањује права која имају.

Како су излучни повериоци лица која на основу стварних или личних права имају права да траже да се одређена ствар издвоји из стечајне

масе, то они заправо и нису повериоци у пуном смислу те речи, јер они немају потраживање према стечајном дужнику, већ само право да траже да се њихова ствар издвоји из масе и њима врати. Они тиме у суштини остварују својинску заштиту у специфичним условима у којима је њихова ствар пописана као део стечајне масе стечајног дужника.

Разлучни повериоци као лица која имају заложно право, законско право задржавања или право намирења на стварима и правима о којима се воде јавне књиге или регистри, имају право првенственог намирења из средстава остварених продајом имовине на којој су стекли то право. Управо наведено право првенственог намирења обезбеђује ове повериоце у остварењу својих потраживања, па стога они и имају посебан и Законом о стечају јасно дефинисан положај. Стога и циљ стечајног поступка није усмерен на њихову заштиту, већ само на заштиту стечајних поверилаца као поверилаца који на дан покретања стечајног поступка имају необезбеђена потраживања према стечајном дужнику и то тако што се цео поступак спроводи ради њиховог најповољнијег намирења.

Имајући у виду изнето, све одредбе које дефинишу стечајни поступак осим оних које су изричито усмерене на разлучне или излучне повериоце суштински су усмерене на заштиту необезбеђених – стечајних поверилаца и треба их тумачити у наведеном смислу.

II Поступак остварења права

Остварење права стечајних поверилаца условљено је њиховим поступањем по одредбама Закона о стечају, а што подразумева да је претпоставка за њихово намирење у стечају подношење уредне и благовремене пријаве потраживања. Повериоци заправо својство странке у поступку стичу тек подношењем пријаве потраживања у складу са Законом о стечају, па стога на основу члана 52 пре подношења пријаве потраживања могу да учествују у стечајном поступку само на начин и у обиму прописаном самим Законом. Пријаве потраживања поверилаца морају бити у складу са одредбама члана 111 Закона о стечају, односно Законом је изричито прописана њихова садржина, као и рок до којег се најкасније могу поднети. У случају да пријава садржи неке од недостатака, те да исти не буде отклоњен по налогу суда, као и у случају да пријава буде поднета по истеку рока од 120 дана од дана објављивања огласа о отварању стечајног поступка у „Службеном гласнику Републике Србије“, иста ће бити одбачена као неуредна односно неблаговремена. Правноснажношћу одлуке о одбачају пријаве, због сходне примене одредаба ЗПП (на основу члана 7 Закона о стечају), сматраће се да није

била ни поднета, па стога повериоци који су подносиоци неће имати статус повериоца односно странке у даљем стечајном поступку.

Уредне и благовремене пријаве биће предмет испитивања од стране стечајних органа. Стечајни управник ће се изјаснити о потраживању наведеном у пријави, тако што ће сходно члану 113 став 2 Закона утврдити основаност, обим и исплатни ред сваког потраживања и о томе сачинити листу признатих и оспорених потраживања у року од 40 дана од истека рока одређеног од стране стечајног судије за подношење пријава потраживања. По достави наведене листе стечајни судија ће исту објавити на огласној табли суда или ће на огласној табли суда истаћи обавештење, где се листа налази. Повериоцима чија су потраживања оспорена стечајни управник је дужан да изврши личну доставу обавештења, а на њихов захтев дужан је да поново прегледа њихову документацију са додатним доказима и потом коначно одлучи да ли ће признати или оспорити потраживање. Уколико промени своју првобитну одлуку дужан је да исправи листу потраживања. Коначна листа о свим потраживањима сачиниће се на испитном рочишту на коме и други повериоци могу оспорити потраживања чак иако их сам стечајни управник није оспорио. Потраживања ће се сматрати утврђеним ако нису оспорена од стране стечајног управника или од стране неког другог повериоца све до закључења испитног рочишта. Коначну листу потраживања ће усвојити стечајни судија по закључењу испитног рочишта, па ће донети и закључак о листи утврђених и оспорених потраживања. Поверилац оспореног потраживања закључком ће се упутити на парницу ради његовог утврђења. На парницу ће се упутити други поверилац који оспорава потраживање које није оспорио и сам стечајни управник, а ако се оспорава потраживање које је пријављено по основу извршне исправе, закључком ће се на парницу упутити стечајни управник који оспорава то потраживање. Лице које је упућено на парницу мора је покренути у року од 8 дана од пријема закључка, а уколико је парница била већ у току (па је прекинута због наступања правних последица стечаја), наставак се мора тражити у истом року. Пропуштање наведеног рока, за последицу има одбачај неблаговремено поднете тужбе или предлога за наставак поступка, што доводи до губитка статуса повериоца и до трајног губитка могућности остварења потраживања у стечају уколико се исти окончава банкротством.

Такав поверилац би само у случају да буде изгласан план реорганизације (у коме се тада неће наћи и његово потраживање, нити ће он моћи да гласа јер и нема статус повериоца), по обустави стечајног поступка, која би наступила као последица правоснажности решења којим се констатује да је усвојен план реорганизације, могао тужбом

да захтева остварење својих потраживања, јер подношење такве тужбе (због обуставе стечајног поступка) више не би било условљено пријавом потраживања, упутом на парницу, нити подношењем тужбе у року од 8 дана од пријема закључка.

Како је циљ сваког стечајног поступка намирење поверилаца, то ће паралелно са радњама потребним за утврђење свих потраживања, стечајни органи предузимати и радње уновчења имовине стечајног дужника, у циљу формирања деобне масе из које би се и извршило наведено намирење, а све сразмерно могућностима које зависе од односа висине потраживања и висине деобне масе. Деобну масу чине новчана средства стечајног дужника на дан отварања стечаја, новчана средства добијена настављањем започетих послова и средства остварена уновчењем ствари и права стечајног дужника, као и сва потраживања стечајног дужника наплаћена у току стечаја. Иако се деоба средстава према динамици прилива може вршити и пре и после главне деобе (кроз делимичну деобу, односно завршну деобу) највећи део средстава, а у многим случајевима и укупно добијена средства деле се кроз главну деобу односно по решењу о главној деоби.

Нацрт решења за главну деобу сачињава стечајни управник и доставља стечајном судији ради објављивања на огласној табли. Садржина наведеног решења је изричито прописана чланом 139 Закона о стечају, према којој нацрт мора садржати коначну листу свих потраживања, износ сваког потраживања, исплатни ред потраживања, износ стечајне масе који ће се расподелити стечајним повериоцима, као и проценат намирења стечајних поверилаца, начин расподеле вишка деобне масе, ако га има. Уколико одбор поверилаца или појединачни повериоци поднесу примедбе на наведени нацрт суд ће исте на рочишту размотрити, а потом донети решење о главној деоби. Уколико примедби на нацрт главне деобе нема, стечајни судија ће ван рочишта, у року од 15 дана од доставе нацрта донети решење о главној деоби. Жалбу на наведено решење могу изјавити стечајни управник и поверилац чије примедбе на нацрт нису прихваћене, као и стечајни управник и повериоци у случају да решење о главној деоби одступа од објављеног нацрта за главну деобу, као и због повреде раније стеченог права или погрешног обрачуна.

Намирење поверилаца које је крајњи циљ поступка спровешће се кроз извршење правноснажног решења о главној деоби, јер ће се тек тада и приступити деоби стечајне масе у циљу намирења. Закон дозвољава деобу стечајне масе и у случају делимичне правноснажности решења о главној деоби, у делу у коме је решење правноснажно. Пре правноснажности решења, деоби се може приступити уз претходну резервацију средстава потребних за остварење права подносиоца жалбе.

Имајући у виду описану процедуру утврђивања потраживања поверилаца и њиховог намерења према решењу о главној деоби евидентно је да се ради о веома дугом и сложеном процесу. Судска пракса је показала да се управо због дужине наведеног поступка, често догоди да у различитим фазама истог неки од стечајних поверилаца „нестане“ односно да престане да постоји или му престане својство повериоца, па се појавила потреба решавања наведеног проблема у ситуацијама које су различите по узроку, а самим тим доводе и до другачијих последица.

III „Нестанак“ повериоца пре подношења пријаве потраживања

Уколико је пре подношења пријаве дошло до престанка постојања правног лица које је поверилац услед промене правне форме, пријаву ће поднети правни следбеник првобитног повериоца уз доказе о следбеништву. Уколико је поверилац престао да постоји услед стечаја, па нема правног следбеника, пријаву потраживања може поднети лице које је сукцесор у праву на наплату конкретног потраживања, а то ће бити лице које је у оквиру стечаја повериоца стекло то потраживање.

Ако је поверилац правним послом – нпр. цесијом пренео своје потраживање на треће лице пре подношења пријаве, пријаву подноси нови поверилац уз доказе да је потраживање на њега пренето.

IV „Нестанак“ повериоца после подношења пријаве

Уколико после подношења пријаве од стране једног стечајног повериоца, а пре истека рока за подношење пријаве, дође до промене наведеног повериоца по пријављеном потраживању и то правним послом, на пример цесијом, уступилац би требало да повуче своју пријаву потраживања, а нови поверилац би морао пријавити потраживање у стечају свог дужника достављајући и доказе о свом основу стицања истог. Важно је имати у виду да промена повериоца не продужава у тој ситуацији, рок за подношење пријава, односно да за пријемника не тече нови рок од 120 дана од пријема потраживања. Нови поверилац потраживање мора пријавити у року који је важио за све повериоце. Како, у тој фази поступка, стечајни органи нису у складу са описаном процедуром већ одлучили о пријављеном потраживању по пријави уступилоца, потраживање би требало признати новом повериоцу (наравно уколико је исто основано и достављени су релевантни докази о уступању потраживања), а оспорити првобитном повериоцу (уколико он није и сам већ повукао пријаву потраживања после извршеног

уступања), јер у тренутку изјашњења о пријави подносилац исте више и није поверилац тог уступљеног потраживања.

Ако је поверилац после подношења пријаве промењен због извршене статусне промене, о истој ће само обавестити стечајног дужника и следбеник ће ступити на место подносиоца пријаве.

Ако је после подношења пријаве поверилац престао да постоји услед стечаја, као нови поверилац ће се појавити лице које је у току уновчења стечајне масе повериоца као стечајног дужника стекло ово потраживање, а то значи да ће ситуација бити једнака као да је у питању била уговорена цесија потраживања.

V „Нестанак“ повериоца после доношења закључка о потраживању

Уколико до цесије потраживања дође у каснијој фази поступка, када су се стечајни органи већ изјаснили о пријави првобитног повериоца, и то тако што су потраживање признали, нови поверилац је дужан да обавести стечајне органе о промени повериоца за признато потраживање, у ком ће случају они извршити замену поверилаца у погледу признатог потраживања.

Одредбом члана 436 Закона о облигационим односима је прописано да поверилац може уговором закљученим са трећим лицем пренети на овога своје потраживање, изузев оног чији је пренос забрањен законом или које је везано за личност повериоца или које се по својој природи противи преношењу на другога.

Чланом 438 истог закона је прописано да за пренос потраживања није потребан пристанак дужника али је уступилац дужан обавестити дужника о извршеном уступању јер по ставу 2 истог члана испуњење извршено уступилоцу пре обавештења о уступању је пуноважно и ослобађа дужника обавезе, али само ако није знао за уступање, иначе обавеза остаје и он је дужан да је испуни пријемнику.

Чланом 440 Закона о облигационим односима је прописано да пријемник има према дужнику иста права која је уступилац имао према дужнику до уступања а ставом 2 истог члана да дужник може истаћи према пријемнику, поред приговора које има према њему, и оне приговоре које је могао истаћи уступилоцу до часа када је сазнао за уступање.

Из цитираних одредби Закона о облигационим односима следи да уступилац може да уступи своја потраживања, да о томе мора да обавести дужника а пријемник има иста права која је имао уступилац према дужнику до момента уступања и да даном закључења уговора о цесији

престају сва уступиочева права према дужнику и у целини прелазе на пријемника потраживања.

У односу на захтеве поверилаца из листе признатих потраживања, да се измени закључак и листа потраживања, тако што ће се уместо њих као нови повериоци означити повериоци којима су они уступили потраживање, кроз судску праксу је изнето становиште да такав захтев уступиоца – повериоца који има закључак о признању потраживања треба сматрати обавештењем о извршеном преносу потраживања односно о промени повериоца, насталој после доношења закључка о признању потраживања, односно по доношењу коначне листе потраживања. По наведеном обавештењу уступиоца не може се изменити поверилац у коначној листи, већ ће ову промену повериоца, стечајни управник само имати у виду, јер од пријема обавештења неће смети да потраживање изврши првобитном повериоцу. Тако је у решењу Пвж. 707/13 од 20.9.2013. године изнето:

„Циљ одредбе члана 438 Закона о облигационим односима је, између осталог, и заштита дужника за случај да је своју обавезу измирио уступиоцу пре обавештења о преносу, односно уколико о истом није имао сазнања и закон прописује обавезу уступиоца да о преносу обавести дужника. Поступајући у складу са наведеном одредбом, жалилац је обавестио стечајног дужника о промени повериоца. У таквој ситуацији није било основа да првостепени суд доноси решење којим одбија предлог за измену закључка, јер је обавештење само законска обавеза уступиоца и исто ће стечајни управник имати у виду приликом сачињавања нацрта за главну деобу.“

Последица која свакако наступа применом овог обавештења, према ЗОО је да стечајни дужник више не сме да испуни обавезу старом повериоцу који га је и обавестио о уступању. Корекцију података у погледу промене повериоца у коначној листи, могао би и морао да тражи нови поверилац, јер само он за то има правни интерес с обзиром да ће тек после промене постати странка у том стечајном поступку.

Захтев новог повериоца да се он унесе у листу признатих потраживања као поверилац уместо ранијег повериоца који му је и уступио потраживање захтевао би оцену испуњености законских услова за промену повериоца, и зависно од тога поступање стечајних органа, тако што би, уколико нађу да су испуњени услови за промену повериоца, извршили корекцију података у коначној листи променом повериоца за конкретно потраживање.

Ако је потраживање, међутим, оспорено и закључком првобитни поверилац упућен на парницу, а он потом то спорно потраживање уступи новом повериоцу, парницу би морао покренути нови повери-

лац, уколико није већ покренута до дана уступања, уз доказе да је њему пренето потраживање из закључка којим се исто оспорава првобитном повериоцу. У тој ситуацији доказ о преносу потраживања је истовремено и доказ о активnoj легитимацији новог повериоца за парницу за утврђење потраживања. Проблем је у кратком року од 8 дана у коме се наведена тужба може поднети, а који тече од дана када је поверилац који је пријавио потраживање примио закључак, а који рок би морао да поштује и нови поверилац, да му тужба не би била одбачена као неблаговремена. Уколико је првобитни поверилац цедирао спорно потраживање после подношења тужбе или захтева за наставак првобитног поступка (уколико је исти био у прекиду због наступања правних последица стечаја), проблем би се појавио и код примене одредаба ЗПП у тој парници, јер би промена повериоца условила промену тужиоца у наведеним парницама, а што је одредбама Закона о парничном поступку, којима се регулише могућност субјективног преиначења тужбе (члан 201 став 3 ЗПП) условљено сагласношћу туженог уколико се он већ упустио у расправљање. Иако нови поверилац неспорно није правни следбеник (универзални сукцесор) претходног повериоца односно тужиоца, када би се промена тужиоца могла сматрати уређењем тужбе, у наведеним ситуацијама он је следбеник у правима на остварење уступљеног потраживања, па би му стога требало у овим парницама омогућити да ступањем на место тужиоца оствари своја права.

Уколико ипак изостане сагласност туженог за наведену промену, а с обзиром да код субјективног преиначења тужбе нема могућности да суд без сагласности странака исто дозволи, процесно решење би се могло пронаћи само у одредбама члана 204 ЗПП. Чланом 204 ЗПП предвиђено је да ако странка отуђи ствар или право о коме тече парница то не спречава да се парница међу истим странкама доврши. Према ставу 3 истог члана у наведеном случају пресуда има дејство и у односу на стицаоца. Стога уколико не би било сагласности туженог да се промени странка на страни тужиоца, тако што ће нови поверилац ступити на место повериоца који му је уступио потраживање, покренута парница би се окончала између повериоца – уступиоца и стечајног дужника, а њено дејство би се протегло и на лице коме је потраживање пренето – новог повериоца. Наведено из разлога што је управо у току парнице отуђено право на наплату потраживања односно право на утврђење истог које је и било предмет спора.

Уколико је међутим, у наведеној фази поступка поверилац који је поднео пријаву, престао да постоји услед промене правне форме, на његово место би могао ступити његов правни следбеник (универзални сукцесор права и обавеза). У тој ситуацији не би смело да буде спорно да правни следбеник (уз доказе о следбеништву) замењују претход-

ног повериоца, односно у парници се не би ни тражила сагласност за субјективно преиначење тужбе на правног следбеника повериоца, јер би се то сматрало уређењем тужбе, а за које сагласност других парничних странака није потребна.

Уколико је међутим поверилац престао да постоји из разлога стечаја, а у смислу одредаба 468 Закона о привредним друштвима, односно брисањем из регистра привредних субјеката услед спроведеног поступка стечаја, у складу са законом а с обзиром да таква лица немају правног следбеника, као нови повериоци би се могла појавити лица која су у поступку уновчења имовине повериоца као стечајног дужника стекла то потраживање.

VI „Нестанак“ повериоца после главне деобе

Уколико би до описаних промена поверилаца дошло у фази када је већ донето решење о главној деоби, па један од поверилаца чије намирење је предвиђено наведеним решење престане да постоји, нешто су другачији предлози решења.

Тако уколико је лице престало да постоји, а има правног следбеника, при извршењу решења о главној деоби, исплата ће се извршити правном следбенику означеног повериоца из решења о главној деоби, уз достављене доказе о следбеништву.

Уколико, међутим, поверилац из решења о главној деоби, престане да постоји и нема правног следбеника, а после решења о главној деоби није пренето потраживање на треће лице, односно, суду се не јавља нови поверилац тог потраживања, средства која су била намењена за његово намирење, а у складу са решењем о главној деоби, поделиће се другим повериоцима решењем о накнадној деоби које ће у свему бити у складу са решењем о главној деоби.

Пракса је условила потребу разматрања и ситуација у којој би цесија потраживања била извршена од стране повериоца чије намирење је предвиђено по решењу о главној деоби, и то извршеном после доношења наведеног решења односно после правноснажности истог. Како правноснажно решење о главној деоби заправо представља извршну исправу, чије се извршење и спроводи у поступку исплате по наведеном решењу, то према становишту судске праксе цесија која је извршена после правноснажности наведеног решења, не може да доведе до промене самог решења на захтев новог повериоца, а извршење истог се мора извршити у складу са одредбама Закона о извршењу и обезбеђењу односно на начин који наведени Закон прописује у случају промене повериоца после доношења извршне исправе.

У пракси се као спорно питање појавило и како поступити са потраживањима повериоца који су престали да постоје применом правноснажних одлука донетих на основу одредби члана 150 до 154 Закона о стечају, а којима је према решењима о главној деоби и другим поступцима требало исплатити одређена новчана средства. Изузетно велики број „аутоматских“ стечајева који су спроведени по цитираним одредбама члана 150 до 154 Закона о стечају и које су за последицу имале закључење стечаја над стечајним дужницима, и њихово брисање из регистра привредних субјеката који се води код Агенције за привредне регистре, као и чињеница да су наведене одредбе одлуком Уставног суда Уз. 850/10 од 12.7.2012. године проглашене несагласним са Уставом, повећала је значај решења наведеног спорног питања.

Цитираним одредбама члана 150 до 154 Закона о стечају био је регулисан посебни поступак у случају дуготрајне неспособности плаћања, последице окончања наведеног поступка у односу на правно лице – стечајног дужника и његову имовину. Тако је у члану 153 Закона о стечају предвиђено да ће се решењем стечајног судије отворити стечајни поступак над дужником; утврдити испуњеност стечајног разлога трајније неспособности плаћања; утврдити да не постоји интерес поверилаца и стечајног дужника за спровођење стечаја; и закључити стечајни поступак. По члану 154 наведено решење се по правноснажности достављало надлежном органу који води регистар привредних субјеката односно други одговарајући регистар, а на основу којег је правно лице – стечајни дужник брисано из регистра. Имовина стечајног дужника прелази у својину Републике Србије чиме се не дира у раније стечена права обезбеђења и приоритетног намирења на предметној имовини. Република Србија не одговара за обавезе стечајног дужника. Према 3. ставу истог члана Република Србија може ступити уместо стечајног дужника у парницу која се води по његовој тужби за наплату потраживања или предају ствари, а имовином која је прешла у својину Републике Србије располаже се у складу са Законом којим се уређује управљање и располагање средствима у својини Републике Србије.

Да би се решило наведено спорно питање, а имајући у виду цитиране одредбе Закона које су сходно члану 60 Закона о Уставном суду, престале да се примењују по објављивању одлуке Уставног суда разматрано је неколико понуђених решења. Тако је као један од предлога одговора, разматран одговор:

„Према одредбама Закона о привредним друштвима, правно лице престаје да постоји када буде избрисано из надлежних регистра код Агенције за привредне регистре. Како су одредбе о „аутоматском стечају“ члан 150–154 Закона о стечају, биле основ за закључење поступка стечаја то су решења донета на основу наведених прописа

достављана Агенцији за привредне регистре да иста изврши брисање привредних субјеката над којима је отворен и закључен стечајни поступак. Брисањем привредних субјеката они су престали да постоје.

Привредни субјект који је престао брисањем из регистра привредних субјеката, услед закључења поступка стечаја над њим, нема правног следбеника.

Имајући у виду наведено, уколико је брисање привредног субјеката – повериоца, наступило пре доношења решења о главној деоби, суд је морао то имати у виду и стечајни управник је морао сачинити нови нацрт решења о главној деоби у коме не би више било повериоца који је престао да постоји брисањем из привредног регистра односно нацрт не би садржао предлог њиховог намирења.

Уколико је, међутим, брисање привредног субјекта из АПР-а уследило после доношења решења о главној деоби, а с обзиром да повериоца коме је предвиђена одређена исплата више нема нити он има следбеника, у време када се врши исплата по том решењу, стекли би се услови да средства која су требала бити исплаћена наведеном повериоцу буду накнадно подељена другим повериоцима из решења о главној деоби и у складу са истим решењем, а кроз накнадну деобу.

Међутим, наведеном треба приступити тек ако није, по Закону о Уставном суду, поднет захтев за измену решења којим се отвара и закључује стечајни поступак.“

Као друго понуђено решење разматрано је и мишљење:

„У случајевима кад је поверилац стечајног дужника пре главне деобе престао да постоји на основу правноснажних одлука донетих на основу члана 150–154 Закона о стечају, утврђено потраживање тог повериоца у поступку главне деобе треба исплатити имаоцима удела или акција стечајног повериоца на основу одредбе члана 147 Закона о стечају будући да је одлуком Уставног суда УС I Уз бр. 850/2010 од 12.7.2012. године утврђено да су одредбе члана 150–154 Закона о стечају неуставне, па на основу члана 60 став 2 Закона о Уставном суду у намирењу стечајних поверилаца у главној деоби није могуће применити неуставну одредбу члана 154 Закона о стечају.“

Понуђена решења би могла претрпети озбиљне критике.

Тако би се прво понуђеном одговору могло замерити да се заснива само на чињеници да је поверилац престао да постоји и да нема правног следбеника, али да нема у виду регулисано дејство „аутоматског стечаја“ (који је и био разлог његовог престанка), на правни режим његове имовине. Као предност наведеног решења указује се на његову правичност, јер се износ који је требало исплатити правном лицу које је престало

да постоји услед аутоматског стечаја, распоређује другим повериоцима који нису намирени, у стечају у коме је он био један од поверилаца.

Другом понуђеном решењу замера се што одговор даје као да је у питању ликвидациони вишак односно предвиђа да ће се власницима капитала лица које је престало да постоји исплатити оно што је наведеном лицу требало исплатити у стечају његовог дужника. Овде се нема у виду да је и наведени поверилац био инсолвентан што је и довело до његовог престанка постојања, па се неоправдано износ који би по редовном току ствари био исплаћен његовим повериоцима, да је исти примљен у стечају његовог дужника, исплатити власницима његовог капитала, док ће његови повериоци остати ненамирени у целости.

Имајући у виду понуђене предлоге решења и критике које се истима могу упутити, на седници Одељења за привредне спорове Привредног апелационог суда одржаној 12.11. и 14.11.2013. године усвојено је ново решење које и није било предмет првобитног разматрања. Тако је према сада важећем одговору:

„Законом о стечају чланом 154 став 2, 3 и 4 је прописано да имовина стечајног дужника прелази у својину Републике Србије, чиме се не дира у раније стечена права обезбеђења и приоритетног намирења поверилаца на предметној имовини. Република Србија не одговара за обавезе стечајног дужника, при чему Република Србија може ступити уместо стечајног дужника у парницу која се води по његовој тужби за наплату потраживања или предају ствари, а имовином из става 2 овог члана управља се и располаже у складу са законом којим се уређује управљање и располагање средствима у својини Републике Србије. Ако у међувремену правоснажно решење којим је над стечајним повериоцем отворен и закључен стечај на основу члана 153 Закона о стечају није измењено на основу члана 61 став 2 Закона о уставном суду, правна дејства тог правоснажног решења се протежу и на имовину која је по решењу о главној деоби у стечају вођеном против дужника обрисаног повериоца, па у таквој ситуацији новчана средства по основу утврђеног потраживања обрисаног повериоца имају уплатити буџету Републике Србије, будући да и та средства чине део имовине повериоца, која су по самом закону још у време његове важности и примене прешла на имовину Републике Србије.“

Судска пракса кроз нове спорне ситуације ствара потребу за сталним решавањем истих, али и за сталним критичким освртом и преиспитивањем већ датих решења.

VII Закључак

Дужина трајања стечајног поступка и његова сложеност као и непредвидљивост дешавања у току трајања стечаја, често доводе до „не-станка“ неког од поверилаца чије се потраживање у наведеном поступку требало измирити. Од фазе поступка и начина односно разлога „не-станка“ повериоца зависи да ли ће се потраживање уопште измирити и ком лицу.

Gordana AJNŠPILER POPOVIĆ
Judge of the Commercial Court of Appeal

“DISAPPEARANCE” OF CREDITORS DURING THE BANKRUPTCY PROCEEDINGS

Summary

The duration of the bankruptcy proceedings and its complexity as well as the unpredictability of life events in the course of bankruptcy often leads to the “disappearance” of some of the creditors whose claims in that procedure should be settled. Whether the claim will be settled at all and to which of the creditors depends on the stage of the proceedings and the ways or reasons of the “disappearance” of the creditor.

Key words: *bankruptcy, creditor, filling a claim.*